

Turinys

6.1 Pramonės revoliucija.....	1	8.4 Skilusi tauta.....	21
6.2 Kapitalistai ir darbininkai.....	3	8.5 Didysis Vilniaus seimas.....	22
6.3 Modernios politinės sistemos formavimasis XIX a.....	5	8.6 Permainos Lietuvos ūkyje.....	23
6.4 Pasikeitęs pasaulis: mokslas, technika, žmogus.....	6	8.7 Vilnius: miestas ir miestiečiai.....	24
6.5 Kasdienis žmonių gyvenimas.....	7	8.8 Mažoji Lietuva.....	26
6.6 Naujasis menas: nuo romantizmo iki modernizmo.....	9	8.9 Geresnio gyvenimo paieškos.....	27
7.1 JAV tampa galinga valstybe.....	11	9.1 Pirmasis pasaulinis karas.....	28
7.2 Pasaulio užkariavimas – imperializmas.....	12	9.2 Bolševikų perversmas Rusijoje.....	30
7.3 Tolimosios Rytų šalys.....	14	9.3 Kelias į komunizmą.....	32
7.4 Lotynų Amerika.....	15	9.4 Lietuva paskelbia nepriklausomybę.....	34
8.1 1863 metų sukilimas.....	16	9.5 Ant Rusijos imperijos griuvėsių.....	35
8.2 Knygnešių laikai.....	17	Ar išmokai?.....	37
8.3 Lietuvių tautinis atgimimas.....	19	Laiko juosta.....	39
		Kaip bėga laikas?.....	40

LAIKAS. Istorijos užduočių sąsiuvinis 9 klasei. II dalis

– temos puslapis vadovėlyje

Istorijos vadovėlio LAIKAS 9 priedas

ISBN 978-9955-26-373-9

© I. Kapleris, A. Meištas, K. Mickevičius
© **Leidykla BRIEDIS**, 2012 m.
Parodų g. 4, LT-04133 Vilnius
e-knygynas www.briedis.eu, info@briedis.lt

Spausdino UAB „BALTO print“
Utenos g. 41A, Vilnius LT-08217
www.baltoprint.com, info@baltoprint.com

Spausdinti panaudotas chloro ir jo junginiai nebalintais popieriais

Iliustracijų šaltiniai

AKG, Berlin, 39 p.; Ancient Art and Architecture Collection, 40 p.; Archiv für Kunst und Geschichte, Berlin, 2, 7, 38; „Aušros“ muziejus, Šiauliai, 18, 38 p.; Belitha Press, 39 p.; Bettmann-Corbis, New York, 39 p.; Bridgeman – Giraudon, Paris, 9 p.; British Museum, 9 p.; Burian Zdenek, 9 p.; Deutsches Historisches Museum, Berlin, 13 p.; Dorling Kindersley, 6, 8, 40 p.; Geo, 2005, Nr. 9, 39, 40 p.; Hachette Éducation, Paris, 13 p.; IBL AB, Ljungbyhedas, 3 p.; Illustrierte Zeitung, 8 p.; Izdevniecība RaKa, 1, 14 p.; Kazėnas Z., 33 p.; Lietuvių enciklopedijos leidykla, Bostonas, 26 p.; Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 20, 38, 39 p.; Lietuvos mokslų akademijos biblioteka, 24 p.; Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 20, 22 p.; Lietuvos nacionalinis muziejus, Vilnius, 18, 24, 25, 38–40 p.; Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus, 39 p.; Musee du Louvre, Paris, 9, 40 p.; Musee Marmotan, Paris, 9, 40 p.; Museum of Modern Art, New York, 9 p.; Muzeo Nazionale, Roma, 9 p.; Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 21 p.; Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, 40 p.; New York Historical Society, 38 p.; Orszagos Magyar Szepmuveszeti Muzeum, Budapest, 16, 39, 40 p.; Punch, London, 11 p.; Science and Society Picture Library, London, 40 p.; Staatliche Museum zu Berlin, Kunstbibliothek, Berlin, 13 p.; The Encyclopaedia of World Costume, London, 8 p.; Ullstein Bilderdienst, Berlin, 29 p.; Verlag Ernst Wasmuth, Berlin, 8 p.; Wallington Hall, Northumberland, 1 p.; Аванта+, Москва, 40 p.; Красногорский Центральный государственный архив кинофотодокументов, 30, 32, 38 p.

Leidėjai stengėsi susisiekti su iliustracijų autorių teisių savininkais, bet ne visada sėkmingai. Jei iliustracijų savininkai pareikštų savo teises, esame pasirengę įvykdyti visus pagrįstus reikalavimus.

1 Komunistinė propaganda ir tikrovė. Palygink rašytinius šaltinius ir atsakyk į klausimus.

Leninas apie darbą ir pareigą slaptame dokumente

Visiškai slaptai. Prašom jokių būdu nedaryti kopijų.
V. Leninas.
Būtent dabar ir tik dabar, kai bado apimtos vietose žmonės valgo vieni kitus ir pakelėse guli šimtai, jeigu ne tūkstančiai lavonų, mums reikia palaužti ne tik bet kokį priešinimąsi. Mums reikia priversti dirbti ir mes turime tam priemonę. Ši priemonė – duonos monopolija, duonos kortelė, visaliaudinė darbo prievolė.

Naš sovremennik, 1990, nr. 4, p. 168–169.

Apie darbą ir pareigą sovietiniame vadovyje

Mes turime stebuklingą priemonę mūsų valstybiniam aparatui iš karto, vienu užsimojimu dešimteriopai padidinti pramonę, kurios nė viena kapitalistinė valstybė niekuomet neturėjo ir negali turėti. Tas stebuklingas dalykas yra darbo žmonių įtraukimas, varguomenės įtraukimas į kasdienį valstybės valdymo darbą.

*Iš Lenino raštų//
I. Berchinas, I. Fedosovas.
TSRS istorija IX – X klasei. – Kaunas, Šviesa, 1977, p. 17.*

1. Apie kokį dalyką kalba abu šaltiniai? .....
2. Kas tikrovėje buvo sovietiniame vadovyje minimas „stebuklingas dalykas“?
3. Kokią išvadą apie sovietinę propagandą gali padaryti palyginęs abu dokumentus?

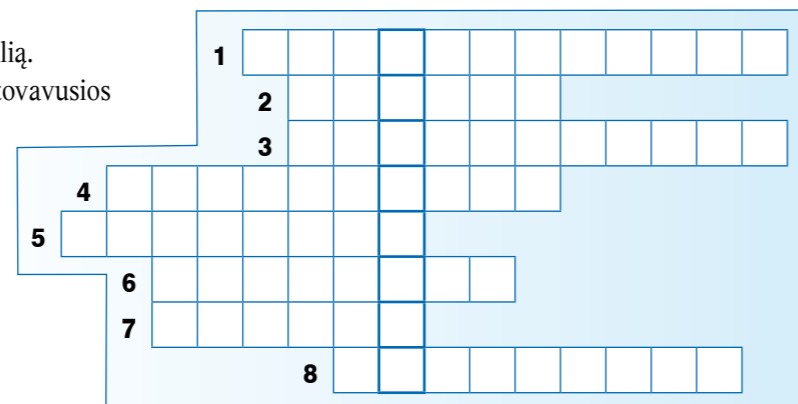
2 Išnagrinėk 1918 m. plakatą „Ką žmonėms neša bolševizmas“.

1. Ką simbolizuoja plakate vaizduojami veikėjai?
  - A. ....
  - B. ....
  - C. ....
2. Kieno – bolševikų šalininkų ar priešininkų – šis plakatas? Atsakymą pagrįsk.

3 Išspręsk laiptažodį. Teisingai atlik užduotį ir perskaitysi, kaip buvo vadinami sovietinės politinės policijos nariai.

1. Krikščionybės atšaka, labiausiai paplitusi Rusijoje ir persekiojama bolševikų.
2. Socialistų revoliucionierių partija, veikusi 1901–1922 m. Rusijoje.
3. Nusavinimas valstybės reikalams.
4. Rusijos socialdemokratų grupė, taikiai siekusi socialistinės revoliucijos.
5. Valdžios dokumentas, turintis įstatymo galią.
6. Vietinės valdžios institucijos Rusijoje, atstovavusios darbininkams, kareiviams, valstiečiams.
7. Bolševikų įkurtas trijų narių teismas, turintis teisę bausti už akių be tardymo iki sušaudymo.
8. Paskutinis Rusijos caras, nužudytas bolševikų.

4 Išnagrinėk vadovėlio 232 p. esančią 12 schemą.

Įvertink bolševikų (komunistų) valdžios Rusijoje struktūrą.

5 Bolševikų pažadai ir tikrovė. Remkis vadovėlio 9.2 bei 9.3 paragrafų tekstais ir užpildyk lentelę.

Ką bolševikai žadėjo	Tikrovė
Visiems duoti žemės ir duonos	
Taiką ir ramybę šalyje	
Demokratinį rinkimus	

6 „Ar moki paaiškinti sąvokas?“ Susiskirstykite į grupes po du. Vienas klausinėkite kitą nurodytų sąvokų ir jų reikšmių. Sąvokas galima paaiškinti ir savais žodžiais, svarbu teisingai. Atsakinėjančiajam vadovėliu naudotis negalima. Baigę patikrinimą, susikeiskite vaidmenimis.

„Liaudies priešas“	Hiperinfliacija
Buožė	Nacionalizavimas
Karinis komunizmas	Troika

7 Lenino kultas. Išnagrinėk iliustraciją ir rašytinį šaltinį. Atsakyk į klausimus. Remkis vadovėlio rubrika „Istorija iš arčiau“ p. 246–247.

1. Kodėl beveik kiekviename SSRS mieste ir miestelyje stovėjo Lenino paminklai?
2. Ką simbolizuoja pakelta Lenino ranka?
3. Pateik Lenino kulto Sovietų Sąjungoje pavyzdžių.

V. Lenino paminklas Vilniuje sovietmečiu.

4. Ką manai apie Lenino garbinimą sovietmečiu?

8 39 p. užpildyk 9.3 temos laiko juostą (1 laukelį).